

sojilom banovina ali država na pomoč. Kraj bi zelo potreboval pošto in telefon, za kar so bile na pristojna mesta odposlane prošnje. Upamo, da bo želji ugodeno. Do železnice imamo 22 km, zato naši pridelniki nimajo cene. V občini bi vladalo blagostanje, ako bi bila v bližini železnica. V zemlji leži mnogo premoga, katerega pa danes ne kopljejo. Nekoč, že precej časa je od tega, so se vršile meritve za železniško progo Ptuj—Brezice—Novo mesto—morje. Proga bi tekla po dolini Sotle. Vse je zaspalo, mi pa gledamo na one kraje, mimo katerih teče železna cesta, kakor na blagoslovljene. Tukajšnja gasilska četa je imela svoj letni občni zbor. Četa spi spanje pravičnega, nikakršne injekcije ji ne pomagajo, ker so v naši fari razdori med vami in naselji vse preveč ostril. Pri nas se rek: »Sloga jači, nesloga tlači,« posebno pri društvenem delu pozna. Ljudje, spametujmo se, v boju za dobrobit občine, naroda in države ne smejo igrati osebna nasprotstva nikakršne vloge.

Sv. Gore nad št. Petrom. Cele kupe čestitk od bližnjih in daljnjih znancev in prijateljev je dobil ob priliki svoje 50 letnice poroke, katero je slavil 22. t. m., daleč naokrog po Sloveniji in Hrvatski znani svetogorski mežnar in gostilničar Vinko Rautner in njegova žena Terezija, roj. Kostanjšek. »Gorski Cenec« se je rodil 23. jan. 1868. Z osemnajstim letom je prevzel po svojem očetu službo cerkovnika pri romarski cerkvi Matere božje na Sv. Gorah in sedaj že 55. leto zvesto »odpira in zaklepa« njen prostorni hram. Ta vedno nasmejnati mežnar zna pripovedovati kakor malokdo. V cerkvi pošteno moliti, »pri mežnarju« pa pošteno piti, je njegovo geslo, katero zelo rad pove drugim. Dobra kapijca in njegovo pripovedovanje je marsikoga pridržalo na Sv. Gorah dalj časa kakor se je namenil. Cez slabe čase toži tudi. Posebno na točo in pozebo v vinogradih je hud. »Slov. gospodar« mu je vse. Ni čuda, saj sta si zvesta že nad 50 let. »Svojo Mamo božjo« prosil, da bi mu dala še dočakati in videti konec te sedanje kolobocije na svetu. Kakor mu je njegova služba v čast in veselje, tako mu je v veselje njegova pridna žena in otroci. Dvanajstim je dala življenja. Deset jih je odredila in vzgojila, kakor jih zna le prava slovenska mati. Ni ji bilo z rožicami postiano v življenju. Tisoče muk in trpljenja, delo in samo delo za svojo družino. Še sedaj, ko ima 72 let, živi in diha zopet za deco in vzgaja svoje vnuke. »Dokler bom imela otroke okrog sebe, ne bom umrla,« pravi. Zraven svojih skrbi za družino je to blago arce iz svojega skromnega gospodinjstva nastilo in pomagalo mnogim, mnogim siromakom. Žalostna je bila, ako je kateri šel mimo in se ni oglašil. Debeli knjiga napisanih njenih dobrih del je spravljena pri Vsevednem in jo čaka na plačilo. Za zlati jubilej ključemo in želimo Bog živi in ohrani še mnogo, mnogo let gorskega Ceneta in gorsko mamo.

Posavje

Artiče. Iz našega kraja zveste malo novic, ko da bi se tukaj nič ne zgodilo. Pa vendar tudi tukaj ne spimo. Električno razsvetljavo imamo že skoraj dve leti. Cerkev je lepo razsvetljena in po gospodarskih poslopih že brnijo motorji. Po-

manjkanju vode je odpomogel higienski zavod, ki je zvrtil dva vodnjaka, globoka 45 in 62 m. Iz enega pri šoli že vleče električna črpalka zdravo pitno vodo. Pri cerkvi smo izvršili veliko popravil in sedaj nam je pa orglarski mojster g. Mih. Koncilija iz Žalca uredil še orgle. Vse je popravil in vstavil nov register, ki ga je vzela svetovna vojna. Zadovoljni smo z delom in tudi s ceno. G. mojstra moremo toplo priporočati. Ta teden se je začela kmetijska nadaljevalna šola. Priglasilo se je takoj 36 fantov. Želimo, da bi vsi vztrajali do konca. Prosvetno društvo je v minulemu letu nabavilo veliko novih knjig za nič manj ko za 800 din. Prihajajte v knjižnico vsako nedeljo. Koledar Mohorjeve družbe za l. 1910. izkazuje za Artiče 130 udov. Zganite se, da bomo dosegli vsaj polovico.

Književnost

Junaki naroda in domovine, napisal Marko Krajnc. Izpod peresa Marka Krajncja je izšla pri Mohorjevi družbi v Celju knjižica »Junaki naroda in domovine«. V tej knjigi riše osnovne nauke državljanske vzgoje, in sicer na poseben način. Trdne temelje o državljanski in narodni vzgoji gradi iz važnejših poglavij svetega pisma stare zaveze. Najprej podaja kratka ter izklesana poglavja o narodu, domovini, nato pa snuje vso državljansko in narodno vzgojo na svetopisemskih slikah posameznih svetopisemskih oseb: Mojzesa, Gedeona, Davida, Judite, Jeremija, Danijela in Makabejcev. Iz usode, bojev, trpljenja ter zmag teh oseb predočuje globlji pomen boja naroda za svojo podobo ter zgodovinsko, od Boga določeno poslanstvo. Kakor cerkveni zgodovinarji odkrivajo za posameznimi zgodovinskimi dogodki globlji pomen narodove vere in kreposti, tako nam kaže tudi Marko Krajnc v svoji knjižici o usodi izraelskega ljudstva božji prst Previdnosti, ki narode usmerja v trpljenje, zmagah in bojih. Marko Krajnc nam tolmači zgodovinske svetopisemske osebe: modrega voditelja Mojzesa, udarnega vojskovodja Gedeona, mogočnega kralja Davida, hrabro ženo Judito, narodna buditelja preroka Jeremija in Danijela, nedosegljive junake Makabejce ter podaja res dragoceno galerijo junakov naroda in domovine. Od slike do slike, od podobe do podobe raste slovenskemu čitatelju pogum, odločnost ter iskrena volja, da imej tudi naš slovenski narod ter Jugoslavija voditelje, ki bi ga vodili varno kakor Mojzes v lepo bodočnost, junake in vojske kakor so bili Gedeon in Makabejci, da bi mu izbojevali, če treba, trdno varnost, neustrašene žene, kakor je bila Judita, da bi mu vzgojila junake ter učitelje-duhovnike, kakor sta bila preroka Jeremija in Danijel, da bi vzdramili duhovno naš narod. Krajncova knjiga »Junaki naroda in domovine« je slavospev narodni veličini in poštrevnosti, zato bo dobro služila kot učna knjiga naši mladini v osnovnih in srednjih šolah ter učbenik narodne vzgoje v naših prosvetnih društvi, fantovskih odsekih, mladinskih četah ter deklinskih organizacijah.

Kmečka zveza je izdala v svoji knjižnici kot VI. zvezek brošuro »Pridelujmo več dobre zelenjadke« po prireditvi strokovnjaka ing. Jegliča Ci-

rila. Tovrstnega priločnika je manjkalo na našem trgu, posebna potreba pa se je občutila, ko je začela banska uprava propagirati vrtnarstvo kot najpotrebnejšo kmetijsko panogo za malega človeka. S to knjižico je Kmečka zveza izpolnila veliko vrzel in je prepričana, da bo z njo izdatno pripomogla do razvoja našega vrtnarstva. Knjižica stane 15 din izvod in se dobi v Tiskarni sv. Cirila Maribor, Ptuj, Trbovlje.

Naznanila

Vse petke postnega časa bodo v mariborski stolnici postni govori ob pol osmih zvečer. Prva petkova postna pobožnost bo na prvi petek v marcu, dne 7. marca. Spored pobožnosti je sledeč: ob četrtna osem kratke križev pot s petjem, ob pol osmih pridiga in litanije za blagoslovom. Konec ob četrtna devet. Namenjeni so petkovi cerkveni govori zlasti mariborskim meščanskim krogom, uradništvo in našemu dijaštvu, zato je ura tako izbrana, da se morejo pobožnosti brez posebnih žrtv udeležiti. Iskreno vabljeni!

Dekleta! Duhovne vaje! V dneh od 11. marca zvečer do 15. marca zvečer se vrše na Betnavi pri Mariboru zaprte duhovne vaje za dekleta. Duhovne vaje so namenjene vsem dekletom, zlasti onim, ki nameravajo v svoji župniji začeti s KA. Zato tudi sledi duhovnim vajam tečaj KA. Oskrbnina za duhovne vaje znaša 60 din. Radi vpeljave krušnih kart naj udeležene duhovnih vaj in tečaja prinesejo s seboj kruha za vse dni. Mnoge tovariške so odkrile polnost svojega dekliskega življenja in našle pravo arečo prav na duhovnih vajah. Zato pridite tudi Ti! O tečaju za voditeljice-začetnice KA so bili posebej obveščeni čl. župnijski uradi.

Sv. Ana v Slov. gorah. Prosvetno društvo bo ponovilo ganljivo igro »Žrtev spovedne molčečnosti« v nedeljo, 9. marca, ob treh popoldne. Pridite! — Fantovski odsek ima na Jožefovo, 19. marca, skupno sv. obhajilo, popoldne bo farni sestanek in akademija s papeževno proslavo.

Vojsnik pri Celju. Fantovski odsek in Deklinski krožek priredita v nedeljo, dne 9. marca, popoldne v posojilniški dvorani telovadno akademijo z jako obširnimi sporedom. Akademija se vrši v počastitev spomina našega rajnega voditelja g. dr. Antona Korošca. Zato ste vabljeni, da se te akademije udeležite v obilnem številu.

Sv. Križ pri Belih vodah. Na Gregorjevo, dne 12. marca, bo prvi romarski shod pri Sv. Križu. Sv. opravilo s pridigo bo ob pol devetih. Letos bo ta dan zopet šla zaobjubljena procesija za dobro letino iz Belih vod k Sv. Križu. Že takrat, ko še ni bilo pri Sv. Križu cerkve, ampak samo lesena kapelica, so imeli Belovodčani to procesijo, da so si izprosili blagoslova za svoje gorato polje, in so bili tudi vedno uslišani. — Naslednji romarski shod bo na cvetni petek, 4. aprila. Romarje lepo vabimo!

Sevnica ob Savi. V nedeljo, 9. marca, bomo igrali Finžgarjevo »Našo krič«. Po večernicah v Slomšekovem domu. Obenem bomo proslavili sedemdesetletnico velikega slovenskega pisatelja Finžgarja. Zato vabimo, da s svojo udeležbo pozdrignete število tistih, ki se letos zbirajo in ki letos proslavljajo jubilej velikega Slovenca.

teji višini je ostala skozi vse devetnajsto stoletje. Začetek XX. stoletja pa je šla krivulja strmo in naglo navzgor. Stroški za enega vojaka so se počeli vršiti. Po računih senatorja Boneja so znašali med svetovno vojno 1914—1918 1 milijon 200.000 din na glavo. V sedanji vojni pa se je ta vsota zopet najmanj podvojila in tako morajo danes zaradi zopetnih tehničnih napredkov izdati poleg prejšnjega mnogo za bombe, tanke, letala itd., tako da moramo računati na glavo najmanj 50.000 dolarjev (3 milijarde din). To je ravno 66.666 krat več kakor v starih rimskih vojnah.

**„NEDELJO“
v vsako hišo!**

iz Bistrice po desnem bregu Drave in zajela Limbuš, Pekre, Studence, Radvanje in Razvanje. Iz vseh teh naselij so pobrali za sužnost sposobne ljudi z vsemi skritimi denarnimi prihranki ter živino in so odpeljali bogati plen v Ruše, ki so bile nekako zbirališče za preskrbo paš iz Bosne in Mostarja.

V Rušah pod košato lipo pred cerkvijo so postavili Turki tri čebre. Posode so po ljudski pripovedki vrhom napolnili na kup natirani ujetniki s srebrniki in zlatniki. S tem denarjem so si hoteli bosanski poturčenci napolniti žepo po zmagi in porušenju Turškega zida. Ljudski glas zaključuje to početje z ugotovitvijo, da se je vrnilo po porazu pred Falom pod ruško lipo k čebrom le toliko nevernikov, da je manjkalo samo zgornje zlato in srebro v eni posodi, dve sta pa počakali do vrha polni na zmagovalce. Z beleženo pravljico je ohranil preprosti narod do današnjih dni vest o velikih izgubah, katere so utrpeli bosanske in hercegovske čete pri navalu na Turški zid.

Bosanski paša Ali in mostarski Mohamed sta porabila dolgotrajni prehod glavne sultanove armade preko mosta v to, da sta zbrala bosanske in hercegovske poturčence v Rušah, kjer sta razporedila pohod nad Turški zid. Poveljstvo je prevzel Ali. V čolnu, kateri je služil za zvezo preko Drave med Rušami in Selnico, se je odpeljal bosanski paša s spremstvom po reki navzgor v bližino Turškega zida. Čoln so zasidrali v Dravi tako, da je imel paša pogled na početje branilcev za zidom in je dajal s

posebnimi znamenji svojim četam navodila za naskakanje.

Brž ko je opazila za zidom se stiskajoča raja, da hoče paša prešteti pičlo število izvežbanih branilcev, se je hitro poslužila zvižace. Ker so bile gruče beguncev od vrha Globokarjevega hriba in na gradišču, je organizirala Wildenrainerjeva Kunigunda počasni pohod v dvostopih z višine proti Dravi. Dolga procesija je gledala od daleč, kakor bi kar vrel novi bojevnik z dveh vrhov proti onemu mestu obzidja, katerega nameravajo divjaki naskočiti in zavzeti.

Ali paša v čolnu na Dravi je zamahnil s krivo sabljo proti svojim oddelkom in ti so se spustili s kriki k Alahu v napad z lestvami ter sekirami v smeri proti vratom skozi Turški zid, ker je bil ta prostor na ravnem in usposobljen za napad z razbitjem težkih hrastovih vrat in preplezanjem debelega ter visokega zidovja.

Poskus zavzetja turške utrdbe je plačala poturčena sodrga dražje nego njihovi tovariši pri navalu na Maribor. Branilec ni bilo treba ne topov, ne helebard, sulic, mušket, samostrelav ter raznega drugega orožja, ne kropa in ne vrele smole. Bosance so pustili, da so se nakopičili po ravnici pri vratih in pristavili kolikor mogoče mnogo lestev. Ko so si bili naskakovalci že svesti zmage in so vpili k Alahu v zahvalo za zavzetje vsaj ene utrjene postojanke na vsem Sulejmanovem pohodu, se je vse preokrenilo Turčinom v popoln poraz.